

پرخه په ترخه

د شعر مجموعه

سعد الدين شيون

۱۳۶۹

Ketabton.com

پرځه په ترڅه

«د شعر مجموعه»

سعدالدین شپون

۱۳۶۹

د وفا مشر:

پروفیسر عبدالرسول امین

د کتاب نوم: پرځه په ترڅه

شاعر: سعدالدین شیون

خپرونکی: د آزاد افغانستان د لیکوالو ټولنه (وفا)

د چاپ کال: ۱۳۶۹ ش (عقرب)، ۱۹۹۰ع (نوامبر)

د چاپ ځای:

خطاط: نورالدین هنریار

تیراژ: زره ټوکه

کڼه: ۵۲

اهداء

ڊاڪٽر محب الله نڪتہ تہ چچ مریخی
یہ ازہ او"خالص، نیمہ خواکرو.

فهرست

شماره	عنوان	مخ	شماره	عنوان	مخ
۱ -	سریزه	۵	۱۱ -	ماشومتوب	۳۲
۲ -	لوبه	۹	۱۲ -	شیطان	۳۵
۳ -	زه دشیپ له تاریکی سر...	۱۰	۱۳ -	دوطن له ورځو سره خواله	۳۸
۴ -	دافغانانو غبرو سانونه	۱۳	۱۴ -	دروسي عسکرو د تلو ورځ	۴۳
۵ -	دهجرت لومړۍ هفته	۱۶	۱۵ -	دجاهدې وځایار	۴۵
۶ -	دزمانې پېر	۲۰	۱۶ -	دکوکیچې د سیند پر غاړه	۴۸
۷ -	جنگ او تنک	۲۲	۱۷ -	دکاوندي ته	۵۱
۸ -	درقده مېهرو	۲۴	۱۸ -	دخوشحال په لاره	۵۴
۹ -	دپېرې چیلنج	۲۸	۱۹ -	دپنجري پرانک	۵۸
۱۰ -	دهجرت شپږم کال	۳۰	۲۰ -	سیند ته	۶۰

شماره	عنوان	مخ	شماره	عنوان	مخ
۲۱-	دنا هید د شهادت په کالیزه	۶۲	۳۲-	دمجروح یاد	۸۴
۲۲-	د احمد شاه بابا په یاد	۶۴	۳۳-	هنرولی شاعری	۸۵
۲۳-	د آزادی تلوسه	۶۶	۳۴-	له قلم سره خواله	۸۸
۲۴-	خپلې ژبې ته	۶۸	۳۵-	پر دیتوب	۹۱
۲۵-	ویر	۷۰	۳۶-	عبدالحق هایون مجاهدته	۹۳
۲۶-	د یېرې دستندو...	۷۳	۳۷-	جفا	۹۵
۲۷-	وښیه	۷۵	۳۸-	دمور یاد	۹۷
۲۸-	خپلواکي	۷۷	۳۹-	دمهاجر خوب	۱۰۱
۲۹-	زلمحبوبیا	۷۹	۴۰-	نرانه	۱۰۴
۳۰-	د بدخشان مهاجر	۸۰	۴۱-	له خپل خان سره زلارونیا ز	۱۰۶
۳۱-	د شپې تنه یي	۸۲		پای	

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سريزه

قسمت راته په تهنده بل څه ليکلی وو، که نه ماد ليکوالی په
اول سر کې د ځانه سره پخه کړې وه چې په پښتو ادب کې به ديې
داسې پانې د اړولو تکل کوم چې په هغې کې د ژبې او شروند تر مينځ
اعتدال موجود وي. مانا دا چې هر څه يوحد ولري چې درليستونی
تجربې سره سمې وځوري .

ماوې د پښتون شاعر تل روانې اوښکې به وچې کرمه او وږ
وبه وايمه چې بار ديگر خپل درد په کراره کاله او ديتما نوکافي مه کوه
چې په اېله شي پرېنک په ژبا وي. ماوې هنر ولولیکوالوته به ننوتی
کوم چې زياتی دې دغره دڅوکو، دگودر، دښاپېرۍ وزمه پي مختوب
نه ايد، يال نه جوړوي، بلکه خامخ او پي رنگينو عينکو دې ژوند
ته سترگې وغروي. ماوې... ماوې.....

خود سردار داؤد د کودتا او وروسته بیا دکمونستانوله تاراک سره
 نرمه او د وطني مطبوعاتیا نورابطه مسسته شوه او زما ارمان
 نیمګړي پاتې شو. یوه لسيزه پس دغه دی خپلې هماغه نیمګړې
 سندري ته دوام ورکوم، مګر د غولسو کړاوونو ګالو ګه زموږ د
 فرهنگ او کلتور کور و سوخو د بوالونه یې پاخه کړل او زما —
 پېش بینی یې رښتیا کړه. که زموږ فرهنگیا لیوشر ونډ ته ښخ کتلی
 شوی او کلشه یې نه ترې جوړولی هېڅکله به یې د شعر ملوږني
 د شعار په لوري نه وی خوشی کړي او د کښته طبقې، لوړې طبقې،
 خوار، بزګر، ارتجاع او انقلاب په اصطلاحاتو به نه بسيا کېدای.
 د نواب صاحب مېښې به زموږ د غوږي کودتا نه جوړولی او خوار
 ګوچر به زموږ د ادب ځلاند اتل نه وای ګرځېدلی. له بده مرغه
 د مقاومت د تېرولسو ګالو ادبیا تونریاته برخه لاهم په شعار
 ولاړه ده. فقط د ګوتو په شمار کیسې او شعرونه دی چې د افغاني
 مقاومت سرلښتونی عکاسي کوي، اوس چې د هر کلي او جبهې د -
 شهیدانو شمېر، د غرونو او ډاګونو لارې ګودرې، د مجاهدینو د پلو
 خپل مینځی اړیکې، د مهاجرو کمپونه، شمېر او اجتماعي اداني ټولې
 په احصایې، فلمونو او اسنادو کې موجودې دي، بیا هم لیکوال
 په تصوري او خیالي سمبولونو غږېږي او یوڅو محدودې طرحې
 لري. د دلاور خان د واده دریمه ورځ وه، جنګ ته لاړ، شهید شو
 او کونډې یې په یاد ژړل. په دري او پښتو د وارو کې هدا کلشه یې

عنعنه روانه ده، سړي ته ناامیندی ودرېږي چې په لسه اوناو لونه، ډرې سفرناچې خارجیانو په همدغولسو کلو کې د افغانانو د ژوند په باب لیکلی اوله ځینو نه یې فلمونه ډک شوي چې په لکهاو کسان یې لولی او کوي یې، مګر حتی یو داسې ناول، داسې ډرامه، داسې شعري مجموعه افغانانو نه دی لیکلی چې لوړه ادبي ځلادې ولري. هماغه سیاسي شعارونه دي، هماغه خیالي عددوې طرحې دي، هماغه زورې مطرب خانه خراب دی چې د ساز په ځای کانګې کوي.

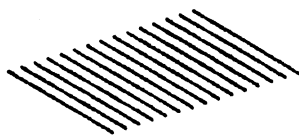
زما د نظمونو مجموعه هم زما د نورو یاد بستونو سره په کابل کې باد یو وره، یوڅه چې چې په یاد وو، هغه چې دلته راخستی او پاتې چې څه په پېښور کېږي او نور په ډنمارک او امریکې کې ولیکل. زما هر نظم زما په خپلې تجربې بنا دی او حتی «خوب وینم عالمه» هم زما ریښتیا ښه خوب دی چې اوس یې هم لږ تر لږه په میاشت کې یو ځل وینم. زما هر نظم په حقیقت کې یو تصویر دی او دومره نریات احساسات او زما خپلې انگېرني په کې نشته. مګر زما انگېرني د موضوع په انتخاب کې دي. هره هغه صحنه چې راته مهمه ښکاره شوې، چې یو لوی معنوی ارزښت چې په کې نفیسي لیدلی، هماغه چې تصویر کېږي، په دې امید چې پرېږده چې پخپله د نظم څېره زما نرۍ لید، زما غم او ښادی او زما د نیا ترسیم کېږي.

اميد دی چي زلمي شاعران هم همداغنه وروزي اوهدا
سبک په پښتو ادب کې رواج شي .

سعد الدين شپون

۱۹۹۰ - اپريل

پېښور

لوبه

توکه یې ونه گنې د ژوند او مرګې لوبه ده
بله لاره نه لرو یا مرګ دی یا مو سوبه ده

یا به شین خالو د سره ښامار له دارو بچ کړمه
یا مې په سرو وینو دانړۍ ټوله خړوبه ده
ویرجینیا ۱۹۸۵

زە د شېپى له تاريخى سره اشنايم

زە د شېپى له تاريخى سره اشنايم
زە د تورې تروې مى سکنى وروړيم
ما د سولې په سندر و لالونه کړې
زە د جنگ ترانې بولمه سور اوړيم

مادخيل وطن شينكى اسمان ليدلى
چې د زانو په كې جوړ و واملونه
اوس د برگو الوت كوله منځ كولو
ترى تويېږي په خروار خروار بې سونه

ماليدلى دي ټى دوشپته تانگونه
په كچاړ چې پې ټول غراو كمر بنږي
چې په كلي راشپوه شي ميندى رېږي
ماشومان زبون وهلي ورته كوي

ماليدلى دي الوتې جوماتونه
ما بنكل كړى د قرآن سپېڅلى پاڼې
ما ټول كړي دي د ورور پرې اندامونه
ما په مياشتو كوزاره كړه په ممانې

زه د هومستو باند و شړوندى شاهديم
اتهنوبې چې ځكې لـږ ولې
اوس د تشو كنده والو كچ كول په غاړه
صورت سوي، جومات ما، كړوې شلېدلې

چې حيا لکه غوتۍ پلو کې نغښتې
ماليدلى دي هغه درې بېبیا نې
اوس يې کوم ديوې خيمې په تمه
لاله هاندې، سرگردانې، لېونیانې

نو،

زه د شپې له تاریکې سره اشنا یم
زه د تورې تروېزې سکې ودریم
ما د سولې په سندرو لونه کړی
زه د جنګ ستړانې بولمه سور او ږیم

۱۹۸۲ع

د نمارک

دارد و ژبی شاعر هارو الرشید د شعر ژباړه

د افغانانو غږ، روسانو ته

راشه چې داغرونه دې د هر قدم او څار دي
تاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ به هم په هسکه غږې ستارې ته ناست یو
موږ به ښه پوهېږو چې سرونه دې په کار دي

راشه چې موږ هم همدې شېبې ته د پرکتلي دي
تا په دې وطن کې د پرې ونيې بهولې دي
دلته به د ټول جهان ميرانه خپل سيال وگوري
دلته موږ هودونه اولوظونه از مېلي دي

ته د ماشينونو او پولادو په پښو تلل کوي
ستا مېرانه داده چې د زهر وړ کول کوي
تاسو کې خوداسې کوم باتور هرکوره نه وينم
(چې)

کانه دې په لاس کې وي په ټانک باندې غل کوي

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومو به دې پوه کړم چې چې سر کې څه سودا ده
دا چې برېږ وایم دا په دې چې چې سر لور دی
ټوله روسیه که تېرې داو کړې هم وړيا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته تېته پدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
نرمونه د گولبوله ولې نه سترګې نه سوچي
نرموږ عمر ونه لند دي يوه ورځ او بېدېدای نه شي

راشه چي ليمه چي آخري ننداري وويني
سترکي چي يوحلي ستادوينوداري وويني
ستادغريجي، مساپري سلکي چي واورمه
ستادنامردي، نامرادي کوکاري وويني

دا بنکلي وطن دد نيمنانو هنر پيښني
توره چي سر پيښني، کولي چي تهر پيښني
دې بنکلو دروکي چي پردي ته ژوند حرام دي
بوته چي سپر پيښني او کاهي سنگر پيښني

نو،

راشه په تلوار چي دخلاصون لاري ترلې دي
دې تربي وطن تل د پردو وني خپيلي دي

دهجرت لومړۍ هفته

د تالكال په ارباب روډې كې يوه كمره ده
په كې اوسمه يوه پنځه بچيان

يو شلېدلى كټكلى په كور كې پروت دى
زه پرې ناست يم په لاس كې ديوان

په دېوال نړۍ او په کوز را بهېږي
اوري شرکنده دېام په سرباران

د خادر لاندې مې لور غېږ کې ویده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبر دی دهنې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې درې ورې کرله ځاله

زه به هم کله منگولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم دناز پالنگ حرام کړم
خیر که اوس په مېړتون باندې ځملم

اوس مې وینې چې په خاورو کښل کېږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

مادمار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

«په چومي يونېسماره دېر زورور دی
هېڅ علاج يې نه راځي صاحب کماله»

زېږې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سړو سترگو يې بهېږي لعنتونه

له دنيا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنياد م باندې روبونه

د اېنا مار له آمو پورې غاړې اوسي
نه پارو پېرې اثر کا ندی نه د مونه

په ناوې خوله د غم سندرې وايي
په بېوزي يې لکې وهي اورونه

په هرځای کې چې دده خبره ښکاره شي
پرې بهېږي د سرو وینولوی رودونه

نه دخدای په محکمه شوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتې شي پاس هواله

یه دلویو غرو کور بته کیسه وارو
دې کوره مسا پروشنو توتیانو

د کابل خوږه مېوه چې پېژرو نه ده
په ناولو ناباللو شورو ویاڼو

د سالتګ سرې او به چې نه لورېږي
د ماسکو په کرغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی یم جرګې ته د مارغانو

ټول راځی چې په وړوګانو یې ولو
د انبیا مار نه ایسا رېږي په شوګانو

دې وزلو توتکیو تکیه خدای ته
چې یې جنګ دی له مردارو کجیرانو

یابه داخوږي ښا مار په کانو پټ کړو یابه وړانه کېدو درستی نړۍ حاله

۱۹۸۰/۱/۱ پېښور

الله تر میهم حجارة من یحیی - مبارک آیت ته اشاره ده.

دزماني پېر

بل وخت د جنګ شي	يو وخت د سولې وي
بل وخت د ننگ شي	يو وخت د مستې خندا

کله د کلو محشر سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې وار د پتنک شي

چې درنه درومي اشنا د شپېلۍ نول وي
چې د تاخواله درحي د رباب ترنگ شي

چې زړه خوږېږي سترکې شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترکې پيالې د بنک شي

يوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه و خوږېږي
کله د مرک چپاو ته
سخت لکه سنک شي

۱۹۸۱

پېښور

جنگ او ننگ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اټه د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

د وطن بڼکلو بڼکلو زلميانو
نن موږ شل ته د ښمن راغلي
زموږ د خونینو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړي دغه ناولی

يو پلوسوله ده ، غلامي ده
بل پلوجنگ دی ، ورسره ننګ دي
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلی
په موږ راغلی آیت د جنگ دی

۱۹۸۲

ډنمارک

در قدمه هېروى!

د انظم په ۱۹۶۳ع کې ليکل شوى و. هغه وخت کونستان
په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې د انظم په «سپوه»
کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلمان لايق تبصره دا وه:
«له دغه نظم نه داسې انگېرل کېږي چې کوندى شوروى اتحاد به
د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اړين شي وي .
حال دا چې د امريکا پر خلاف ، شوروى اتحاد تر اوسه د چاپو
لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې»
درقد د پنج (آمى) په سيند کې پروت يو ټاپوډى او
دا آزاد شعر هاغلته دستخود ځنگله په مينځ کې ليکل شوى دى.

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خو زما دا خبره مه هېرئ
چې هلته لرې د سيند ونو غېږ کې
يو تور خنک دى دا غرنو ونو
هغه خنک د افغانانو مال دى
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د «پنج» اوبو کې لاهوشوى خنک
ما يې خونکاري ژمې وليدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سړى بامارزه پېژنم

لامازديگى وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بېړه رې کورته بيا يې
هرڅوک له کڼو خنکو لار چپوي
دا شين خنک په خنا ورو سپاري

د تورې شپې کېږدى چې وغوړېږي
تورې بلاوې په درقد خوړې شي
نهنگان ورو ورو په ساحل ورځي
زمرې راوړي د خنک له تيارو

د سور لنډيو آوازونه راځي
خوسپي له ويرې حواب نه ورکوي
توره تياره کې دهر بوټي له شا
دخا ورستر کې رهنې خلپري

له هرې وني نه شېبه په شېبه
دکونک وېرجنه ساندې غوږ ته راشي
له هرې خوانه خونړۍ سيندونه
لکه بار شوي اوبان وېرېري

ما هندوکش په سر مزلونه کړي
شپې مې په ښځو کې خوبونه کړي
خود در قد فضا خه بل شاني ده
زه يې په خان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړۍ يې
يو له نظره غورځېدلی تاپو
د حوادثو په منگولو کې کير
له وطنوالو نه په خنک پاتې دی

زما په قبر په غاټول شين وي
خو زما دا خبره مه هېر وئ
چې هلته ليرې د سيند ونو غېږ کې
يو تور ځنگل دی دا غزنو ونو
هغه ځنگل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موسم
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړي

۱۹۶۳

د درقد ټاپو - تخار

د پېرې چلنج

بيا وشول په موږ باندې غبرونه د پېرې
بيا زموږ اواخيستل ټوپک اوگر دنى

بيا نجوني د لور و غرونو خوکی خوکی څاري
بيا کوز راوړېرې په لمن لمن بېرله

بیا بنامار راغلی له بدری نه چار چاپر دی
بیا ورته په غشي ملوک خان را کابري ژی

بیا د بنمن راغلی په دې مسته مسته خاوره
بیا په شازلو شولې حلالې د مورپی

اوري له آسمانه دلعت د غضب اور
مخکه راخوتېږي لکه سوزنده تبي

نن به دتش لاسواود تانک مقابله وي
کور و به چې دا خاوره زمونږ ده که پروی

۱۹۸۱

پېښور

د هجرت شپږم کال

سترکوته دخیال چې د وطن ښکلی خپره راشي
وترتمه سل خلی که اوبنکې په ستنه راشي

داماشوم زړې که سل دشکومانۍ جوړې کړي
هولې وژنې چې دغم یوه چپه راشي

شپږ کاله په خوب کې او په وينه په وطن کې يم
وړخ بيا کذران وشي، بچاره شمه چې شپه راشي

شپه توره بلاده، شپه خپسه توره دوره ده
غم راشي، کړ او راشي، سودا راشي، غوسه راشي

شپه دې دريو، نامرديو، اسوېلو مور ده
کت راته تنور شي له برهستي سره لمبه راشي

۱۹۸۵

ويږجينا

ماشومتوب

زه هم يو وختی ماشوم وم بېر سر کنډاس غاښورنه
سره غومبوري چاودې تلې مات نوکان خړن لاسونه

په باغو به ~~سکر~~ حېدمه
چې آلو به سره بخن شول
هره څانگه زما تال و
په هر باغ کې زما مال و

ما په تورې تروړمې کې
ما په پتو سترگو خان خپل
تورايځر شو پېژندلی
له ویاو شو تېرولی

یو وړوکی کېتې حای و
لنگه نه، بازو یې کوږو
یوه پښه یې وه د خښتو
نه پرې حای و د بالښتو

شپې به پرېوتم په حای کې
مخ په څانگه شوک شوکاري
ټول وجود اغزوڅیرلی
سر په تیره لکېدلی

پرېوتل ویده کېدل وو
نه به درد دستومانۍ و
نه به حان نه به جهان و
نه به محکه نه آسمان و

اوس سپېڅلې مېرته ناست
خواکې نرم پاک بستر دی
ښه نیا ښایسته خونه
پرې دېرو بالښتونه

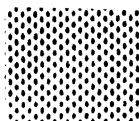
اوس چې دغه کرښې لیکم
کاوندې ټوله ویده دي
نیه شپه ده لا تېرېږي
زما سترگې نه پټېږي

ای شلېدلی کټ ککيه نور به شه په کې حایېري
کاونډوي ټوله ویده دي (او) زما سترگې نه پټېږي

ای شلېدلی کټ ککيه
ای شلېدلی کټ ککيه

۱۹۷۰

کابل

شیطان

شوکُ یی دغه شوکُ یی چچی می هره شپه خارچی
پر پرده نورچی پر پرده ، ما غریب مه خورو
سیوری خوی نه یی ، نه په دغه بنه نه یم
مه راپسی گرځه نوره خپله لیاړکوه

شپه ستري ستومانه دکټکي دپاسه پرېځم
خوب مې په شېبوشېبوله ځانه هېروي
ښه چې خوږ ويده شم ستا وړلې خبره وينم
بس دغه ليدن دی په ماشپه سبا کوي

چاته ويلی نه شم چې يوسيوری راپسې دی
ته مې هم ټوکې هم مې گناه ته لمسوي
داما شوم زړکي مې له کوکل نه راوباسي
تش جام ورته ښيې او يو رنگ يې کړنکوي

زه هره مسره لکه ابداره توره ګانم
ته پرې د مظلوموسينه ګۍ خبرې کوي
زه ورته ښايسته پښتني ګند په مړۍ ډک کړم
ته يې دلذت له پاره بېرته ورشلوې

شپه چې ښه پنځه شي، تاریکي شي، چوپيايي شي
هار د آرنوکانو په قلم باندې پېم
زړه وايي شپنه هغه غمونه دي اوس نه شته
ليرې چېرته غږ شي چې شپونکيه پام کړه يم

اوس هم کله وایم چي وړوکی وای ژینکی وای
لاس په بنیره را کاښم اوس وړېښ دوم
جگ شم دېواله ته په هینداره کې حان کورم
حان نه وینم تاوینم هینداره ما نوم

دوطن له وریخوسره خواله

یه وریخو وریخو د وطن وریخو
لبرخه ستې شې زه هم درخېږم
ماته حای را کړې په پسته غېږ کې
یوسوړ خاتولیم سبا شپه رېږم

يه وريځو وريځولې په کړارځي
 زه درته گورم زړه چې ويلېږي
 کوزهديره ده زه په کې ناست يم
 د سرو بڼو وساندې غږېږي

يه وريځې وريځې دلته دوزخ دی
 را کوزه نه شي تا به ايرې کړي
 ژوندي وگړي چې سر را جک کړي
 دويم قدم يې په هديرې کړي

يه وريځې وريځې د وطن وريځې
 د تاله مستې برېښنا نه حار شم
 يوه لمبه به راپورې نه کړې؟
 چې يا ايره شم يا سور انکار شم

يه وريځې وريځې دا خلک کوره
 دا په نس وېږي دا په زړه سوري
 دادرېتلو داد ویشـتـلو
 نگیروي خواوري که نورڅه نه وي؟

ما در اوچت کړه له دغې غکې
دلورونو غرونو خو کو د پاسه
زه یو خاتولیم په ملامات شوی
دیوې بکه مالیار له لاسه

تا وروې د ژوند اوبه وچې
موزه داوینکو سېلاو ترې جوړ کړ
تازغونه کړل د نېټې لاسونه
یو خو خون کارو ارمان پرې موړ کړ

زه به هم کله وزر پیدا کړم
ما ټي به زه هم دا هتکړی کړم
بیا به نو تاته پورته درخېژم
تا به دریاب کړم خان به بېرې کړم

بیا به نو دواړه سره روان یو
ددې نیکگري دنیا د پاسه
سره به وکړو سره به وایو
چې خه زمونه کېږي له لاسه

موز به په گل سو پر خې خورې کړو
خوپه اغزیو به ژوند حرام وي
کلان به پایي اغزي به سرې شري
د دوی برچې به د دوی په حان وي

موز به د دښتي خاتول بیا سور کړو
خوپه زرګې کې بې تور داغ نه وي
موز به باغونه بیا زرغونه کړو
خوپه باغو کې به تور کاغ نه وي

بیارا کوږېم د مخکې سر ته
دا خپل تاتوبی دېر راته کړان دی
خوک چې له مخکې نه تېښته وکړي
هغه وکړي دېر سرگردان دی

مخکه د مینې پاکه نرانکو ده
ژوندون په مخکه یولوی نعمت دی
مخکه کې ژوند دی ، مخکه کې خلک
ژوندون تر هر بل نعمت اوچت دی

انسان شهکار دی خوچی ژوندي وي
په اسمانو کې انسانان نه شته
انسانان خپلو محکوکې پايي
د وطن خوند ته هېڅ پايان نه شته

۱۹۷۵

کابل

دروسي عسکرو د وتلو وړخ

ای دنړۍ خلکونن تاریخ بیا لیکل کړي
دوه سترګې خلور کړې، دا وړخ بیا نه لیدل کړي
دې شاهکار ته حیرشۍ داپه هرسا کې نشته
خو قرنونه تېر شي خود انور بیا وچلېږي
نن د آزادۍ مشال یاغي یاغي شغلي کړي
نن په خرڅا دري افغان ټول جهان نازېږي
نن میرویس وباسي دلېنن خنې کوکا ري

هر زوړ ته قالب شته هر فرعون ته يوموښي

حق د زور قالب دی د جادو ايمان دوا

څنگه چې لوی درمن ته وړو کې سپرغې بسنه

هسې سره بښا ماته خړه کې افغان پيدا

مه ستا يه دستر و قد تو نو توره ما ته

نه سوځي د حق سترگې له تالندې بريښنا

حق په دنگو غرونو خپل ټولې لارې

ته په موبن نالوستو شري پوشو غولېدلی وي

ته زموږ خواري اوسادګي دېر تر لستلی وي

تان موبن په لاس کې يوم ليد، تو دې نه ليد

سپوږوي د غورو په تانګ کې نوله غفلېدلی وي

ستاد ايماندارولو خپلواکو سره سر نه و

ته په سوله ييزو مطلبو ما نوښه غښتلی وي

چانه وي خپرې ستا ظالم ژمې خون کارې

ويسر جينيا

ع ۱۹۸۹

د مجاهدې وفا يار

ستاد سترگو شوبلې راغلي
د زړه كلي وړاندوي
کېږي وروځې نړۍ ملا دې
پښتانه روسانوې

که هر خو در نه پناه شَم
دخيل زړه ستر و اخفا کړم
ستا ظالهي غږ چې راشي
سبه غر روښانوي

يو ورک نومی کليوال وم
يو تش لاسی مجا هد وم
اوس مې نوم په درست جهان کې
عاشقان کړ دانوي

زما د زړه په توره بوره
ستا برگی کړي گوزار ونه
که همت راته ستينگر شي
د زړه کار اسانوي

په رگ رگ کې مې کړلی
تا ظالهي پټ مایڼونه
سربه داسې ستر کې را کړې
چې پټ مایڼ عیانوی

ستا دحسن باچا يې مې
ټول وجود کنډو کپر کړ
زړه يې هسې سلطان غولرې
چې يې بيا ودانـو ي

ويرجينيا

۱۹۸۷

دکوکچي د سيند په غاړه

نسيم د سيند په غاړه جوړې کړې نازکې چي
لکه اشنا چې کله واغوندي نيل رنگه جاي
بيا يې له ملا نه تر لمنې پورې کوت کوت کړي
تر ټنگانه يې راخوړه کړي بيا يې ونغاړي
زه ورته جگ په کاره ناست يم او موجونه کوم
اوتاته وایم داسې دامیدونو ربه !
زه خبر نه ومه چې ماته دې جنت لاکړي

زکونه خوله کې زړه کې شور هره ذره انقلاب
 په رنگ رنځې په خوند خوږې په روح زما هينداره
 نه په سر پل نه په پښو بند نه يوه لوبښت نيمگړې
 زه په دې خفاسته او توپو کې داستانونه کورم
 او تاته وایم داسرو دامیدو نور به
 زه خبر نه ومه چې ماته دې جنت را کړی

يوه ازرووه چې به تل راسره مله غونډاوه
 تته ، مجهوله ، چې احساس شو ، بيان به نه شو
 اوس چې کومچه هغه زما دنړه پردې راسپړې
 کله ششنيږي کله ټول خان په سنگرو وهي
 زه يې داوښکو د پردې شاته اکتونه کورم
 او تاته وایم داسرو دامیدو نور به
 زه خبر نه ومه چې ماته دې جنت را کړی

د بتوسيل ورباندې ټيټ ټيټ پروازونه کوي
 لکه چې جنت خان برابر کړي د ناستي له پاره
 خو ټکنی شي بېرته جگې شي شينکي آسمان ته
 داسې شرنگېږي لکه ناوې چې پاوړی شرنگوي

زه ښه د لمر لاندې رنگين رنگين وږونه گورم
اوتاته وایم داسرې دامیدونو ربه
زه خبر نه ومه چې ماته دې جنت را کړې

چرته د زړه له کوم یو کوټ نه دې لمسون راځي
چې: هه! شپونکیده! له دې کارې ځان لاهو سیند
بیا چې لاهو شې لاهو موم و هه کرار پر یو څه
یوه قطره شه غاړه ورکړه له همزولو سره
زه وایم زړه ته صبر وکړه زه خوبونه گورم
اوتاته وایم داسرې دامیدونو ربه!
زه خبر نه ومه چې ماته دې جنت را کړې

د بدخشان د سرو لعلونو دروکه هرځای خپره
خو چا قلم قدرې کوکچې باندې ونه چلاوه
د کوکچې یو څاڅکی اوبه به په لالو ورنه کړم
لالونه کاڼی دي پراته، کوکچه په منځ بهېږي
زه یې د هر څاڅکي په منځ کې جها نونه گورم
اوتاته وایم داسرې دامیدونو ربه!
زه خبر نه ومه چې ماته دې جنت را کړې

۱۳۵۲ فیض آباد - بدخشان

کاوندي ته

مه وهه داخواره بنځه مه وهه
بې له تانه بله اسره نه لري
تا ته بې له نورو نه پناه دروړه
بې د تاله غېږې وايه څه لري

داله اوښکوډکې سترگې وچې کړه
بس دی چې پلرودې ژړولې دی
نور نو داویرجنه صحنه ولفاره
دېر عمر تاریخ او خدای وېلي دي

خلک په کړاو کړاوسپوښی ته خې
ته د کور سپوښی په تندر ونیسي
نورې لاس تر غاړې مخ په هسکه وړي
ته یې د کوڅیو له سرو نیسي

ښځه چې په کور کې ژړي ویم
د الویه دنیا را باندې تنگه شي
دا د قضا عصر او دا زوړ فکر
کاشکی چې په ټولو باندې پکته شي

چاویل چې حق د زور وړ دی
دا به د پښتون له خولې وتلې وي
دوی کې چې کمزوری وي نو وې مري
چاسه چې زور وي نو ښاغلی وي

داد خنکلی بنیادمانه وود
موزه پښتونپوره ساتلی دی
دغه به نو نوم د پښتونوالي وي
حکه مو شهرت هره خواتلی دی

د اښکلی موجود چې تاته کور کوي
دا ستا اندیوال دی، ستامري نه دی
تل يې خولگۍ په ژړا ولانه وي
داموجود خوستا دلوېوشی نه دی

جگړه پړالونوکې دې بنده کړه
بیادې سپین کفن ورباندې خپور کړه
ژلېنده ژوندی دې هديرې ته کړه
بيا دې نوم ددې هديرې کور کړه

ته که په ایوب باندې میوند کېتې
پام کړه چې ملا له په سنگر کې وي
نور نور سنگرونه به لا وکتې
دادستوري نقش که دې سپرې وي

گذرگاه - کابل ۱۹۶۸

دخوشحال په لار

دروښتون د به په دنیا نه وې مدام
ټول به درو مونږ کهيڅ سبا ماښام

مرګی حق دی رغېدن مو ور نه نه شته
یا په تخت یا په تخته او یا په بام

يا بښتن لاندې پراته زېږ ترې
يا شهيد په كبراله كې قتل عام

د چانوم په خاينانو كې يا دېږي
د ملنډو، د بېراشي د د شنام

د چا قبر په رنگينو جندو جگ وي
په زيارت پسې يې كلى ترې لام

مرگى حق دى، درېغه دا چې هسې مړ وای
چې وطن ټول نازېدای دده په نام

چې د قام د پاره خپل ټټر غلبېل كړي
د شيانه ورته سړيتې په احترام

د سهار نسيمه لور و غرو ته خپره
د وطن په ننگيالوې كړه سلام

وايه ستاسوله مېړانې نه لوگ شم
چې په وينو خوندي كړ ننگ د قام

ننگ غیرت نن په افغان باندې تمام دی
ماته مه ستایه مېړانه د ویتنام

موب په روس باندې نن هسې ناتا چوپړ
چې ماسکو کې مویه دوی کړي خوب حرام

د سهار نسیمه شبنده الوزه
بنکلو د شهیدانو نسکور جام

د غازیانو بیرسرون یږي بنکل کړه
ور تسلیم کړه دیو خوار شپونکی پیغام

دا چې نن ټوله دنیا په تاسو ناز کا
په هرځای تاسو یادېږي صبح و شام

د وطن واړه زینه په تاسو ویلاري
ټول افغان له کندهاره تر باگرام

نن زموږ غرونه رغونه ښاري نه دي
د شهید په وینو ټوله دي کلفام

چاچی موبن سره ډغرې دې وځي
عاقبت به هم رسواشي هم سرسام

خاوره نه ده داسره زردی چې تېر نه وځي
دا وطن دی د خالق ډېر لوی انعام

په دې غرونو چې ورځی لاس په نامه شی
په دې شاوړوې او دسه مه اخلی کلام

دا پنبې بیلې خمتا پوښ ټول اتلان دي
په شلېدلی خت یې مه غولېږی پام!

که یې نردی که یې بنځه مجاهد دی
ټول پاڅه دي، دلته هېڅ مه غواړه خام

زور خوشحال دې اوس نرمون ننداره کا
چې دروس سر به کړو چټ مال یې لیلام

«خو واخلي له غليمه انتقام
مردنه خوب کا، نه خواره کا، نه آرام»

د پنجرې پرانک

بره کي سترکې بره کي ليکې په پنجره کې يم را کسير
د پنجرې ميلې ولاړې، بره کي بره کي کر چا پېر

يو وړو کي چا پېريال کې، د پرکار په شاني چور لم
لېوني خوبونه وينم، نه يې خيال شته نه تعبير

بېگاه شپه ېې حان په خوب کې په يولوي حُکله کې ليد
چې راوينس شومه پنجره وه، د سيل بينو وېهیر

هر بازو ېې د زورگان دی، هره پله ېې انرژي ده
په وره پنجره کې کيريم، خه خطا کوم ېې تقصير

۱۹۷۸

کابل - شرعي پله زندان

سیند تہ

کہ لاس درویمہ چي خہ ناز در کرم
تہ چي دلاس لہ سرہ بہ پیري

کہ خولہ درویمہ چي حان خروب کرم
تہ چي دشوند ولہ خوا بنو پیري

دارد و ترې شاعرهارو الرشيد دشعر شپاړ

د افغانانو غږ، روسانو ته

راشه چې داغرونه دې دهر قدم اوڅار دي
تاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ به هم په هسکه غږې ستار تگ ته ناست يو
موږ به ښه پوهېږو چې سرونه دې په کار دي

راشه چې موب هم همدې شېبې ته دېر کتلي دي
تا په دې وطن کې دېرې ونيې بهولې دي
دلته به دېرول جهان ميرانه خپل سيال وگوري
دلته موب هودونه اولوظونه از مېيلي دي

ته د ماشينونو او پولادو په پښو تلل کوي
ستا مېرانه داده چې د زهرو وړکول کوي
تاسو کې خوداسې کوم باتور هرکوره نه وينم
(چې)

کله چې دې په لاس کې وي په تانک باندې غل کوي

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې پوه کوم چې چې سر کې څه سودا ده
دا چې برېږو ايم دا په دې چې چې سر لور دی
ټوله روسيه که تېرې داوگرې هم وړيا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته تېته دای نه شي
دا سر دهغه دی چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ به دگوليوله ولې نه سترکې نه سوځي
زموږ به وروسته لنډ دي يوه وړخ او بنده دای نه شي

دهجرت لومړۍ هفته

د تالكال په ارباب روډ كې يوه كمره ده
په كې اوسمه يوزه پنځه بچيان

يو شلېډلى كټكلى په كوټ كې پروت دى
زه پرې ناست يم په لاس كې مې ديوان

په دېوال نړۍ اوبه کوز رابېږي
اوري شرکنده دېام په سرباران

د خادر لاندې چې لور غېږې ویده ده
چې ساره شي نېلوي راپورې حان

خدای خبردی دهغې مرغۍ له حاله
چې صیادي درې ورې کرله حاله

زه به هم کله منگولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنک حرام کړم
خیر که اوس په مېړتون باندې خلم

اوس مې وینې چې په خاورو کښل کېږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

مادمار سره یاري کړه خکه خوار شوم
که نه خدای په خپله حاله کې ساتلم

”په پچومي يونېشماره پرزودور دی
هېڅ علاج يې نه راځي صاحب کماله“

زېږې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سروسترگو يې بهېږي لعنتونه

له دنيا چاپېره کوارې ولرې پروت دی
اچوي په بنيادم باندې روبونه

د اېنا مار له آموپورې غاړې اوسي
نه پاروېږي اثرکا ندی نه د مونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايي
په بېوزي يې لکې وهي اورونه

په هرځای کې چې دده خېره ښکاره شي
پرې بهېږي د سرو وینولوی رودونه

نه دخدای په مخکې شکر ترې پچ کېدای شي
نه مرغېه ترې الوتې شي پاس هواله

یه دلویو غرو کور بته کیسه وارو
دې کوره مسا پروشنو توتیانو

د کابل خوږه مېوه چې پېږو نه ده
په ناولو ناباللو شورو یانو

د سالنگ سړې اوبه چې نه لورېږي
د ماسکو په کرغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرگه کېږي
زه راغلی یم جرگې ته د مارغانو

ټول راځی چې په وړو کانونو کې ولو
د انبیا مار نه ایسا ږېږي په شوکانو

دې وزلو توتکیو تکیه خدای ته
چې یې جنګ دی له مردارو کجیرانو

یابه دا خوږې ښا مار په کانونو پټ کړو یابه وړانه کړو د درستی نړۍ حاله

۱۹۸۰/۱/۱ پېښور

۱۱. تر میهم بحجاره منی سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده.

دزماني پېر

يووخت د سولې وي بل وخت د جنګ شي
يووخت د مستې خندا بل وخت د ننگ شي

کله د کلو محشر سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې وارد پتنګ شي

چې درنه درومي اشنا د شپېلۍ نول وي
چې د تاخواله درهي د رباب ترنګ شي

چې زړه خوږېږي سترګې شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترګې پيالې د بنګ شي

يوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه و خوږېږي
کله د مرک چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

جنگ او ننگ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک دېل وي او د تا نه وي

د وطن بڼكلو بڼكلو، لښانو
نن مو درشل ته د بڼمن راغلی
زموږ د خویندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړي دغه ناولی

یو پلو سوله ده، غلامی ده
بل پلو جنگ دی، ورسره ننګ دی
پام که د سولې چې نوم وانه خلی
په موږ راغلی آیت د جنگ دی

۱۹۸۲

ډنمارک

در قدمه هېروى!

د انظم په ۱۹۶۳ع کې ليکل شوى و. هغه وخت کونستانتين
په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط و. کله چې د انظم په «سهو»
کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلېمان لايق تبصره دا وه:
«له دغه نظم نه داسې انگېرل کېږي چې کوندى شوروى اتحاد به
د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اړېسي وي.
حال دا چې د امريکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چاپېر
لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې»
در قدمه د پنج (آمو) په سيند کې پروت يو ټاپوډى او
دا آزاد شعر هاغلته دستخود ځنگله په مينځ کې ليکل شوى دى.

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خو زما دا خبره مه هېرئ
چې هلته لرې د سيند ونو غېږ کې
يو تور خټکل دی دا غزنو ونو
هغه خټکل دا فغانانو مال دی
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د «پنج» اوبو کې لاهوشوی خټکل
ما يې خونکاري ژاې وليدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سړي بسا مارزه پېژنم

لاماز ديگري وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بيره رې کورته بيا يې
هر څوک له گڼو خټکولار چپوي
دا شين خټکل په خنا ورو سپاري

د تورې شپې کېږدی چې وغورېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنگان ورو ورو په ساحل ورځي
زمرې راوړي د خټکله له تيارو

د سور لنډيو آوازونه راځي
خوسپي له ويرې حواب نه وركوي
توره تياره كې دهر بوتې له شا
دخناور سترگې رنځې خلبړي

له هرې وڼې نه شېبه په شېبه
دكونك وېرجنه ساندې غوښته راشي
له هرې خوانه خونړۍ سيندونه
لكه بارشوي اوښان وېرېري

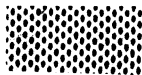
ما هندوكش په سرمزلونه كړي
شپې مې په ښځو كې خوښه كړي
خود درقد فضاخه بل شاني ده
زه يې په خان باندې شكمن غوندې كړم

لكه اشنا چې زه هېر كړې يم
يو له نظره غورچېدلي تاپو
دحوادثو په منگولو كې كيږ
له وطنوالو نه په خنك پاتې دي

زما په قبر په غاټول شين وي
خو زما دا خبره مه هېر وي
چې هلته ليرې د سيند ونو غېږ کې
يو تور ځنگل دی دا غزنو ونو
هغه ځنگل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موسم
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړي

۱۹۶۳

د درقد تاپو - تخار

د پېرې چلنج

بيا وشول په مور باندې غبرونه د پېرې
بيا زموږ واخيستل ټوپک او گردنۍ

بيا نجوني د لور و غرونو څوکي څوکي څاري
بيا کوز راوړېرې په لمن لمن بزم

خپلواکي

اسمان په ستورو ښکلی ښکار پرې
شینکې اسمان وي اورانه ستوري
شولې چې تورې شي کلالي شي
چې یې کڼې وږې شمال ته بسوري
معشوقه هله د زړه کترې خوري
چې ته شرمېږې، دا درته کوري

هسې بېدرنغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

وطن په هرچا باندې کشمیر دی
خوزموږ خلکو ورپسې زړه ځي
بورې شوې ميندې، کونډه شوې بنتې
خوځوانان جنګ ته لاپه ډاله ځي
که په پښو شل وي، ځي په خاپوړو
که لارې نه وي، په غره راغده ځي

هسې بېدرېغه وبله خوند کا

چې يو وطن وي بل خپلواکي وي

هغه واده دې په وير بدل شي
چې په کې غريبنده نڅا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي
هغه باغچه دې تالا ترغی شي
چې په کې شوزوږ د بورا نه وي

هسې بېدرېغه وبله خوند کا

چې يو وطن وي بل خپلواکي وي

۱۹۸۲

ډنمارک

زما محبوبا

نيمه شپه کي راغله بړندې سترگې سره لاسونه
غورې توري خنډې لکه سوي درمندو

ټيک يې په تيارې کې پرکېده لکه برېښنا
شرنگ يې دپاولو لکه کړچنده ټانکونه

مستی روې سترگې يې دروس په شان خونکاري
وروځي يې چرې وې راځې په ياغي زړونه

۱۹۸۲

ډنمارک

د بدخشان مهاجر

کو کچه بهېږي غارې تر غارې
د کوچ اوسانو، کږې کږې غارې
له اېلېندونو، کوز راشېوه شول
هی کډې لارې، هی کډې لارې

کوچانی ولین خوزره یې پرلېښود
د زرګی غوټه یې خلاصه نه شوه
خان ته یې ډېرې تسلی ورکړې
خو یې یوه خوا ترلاسه نه شوه

داد سګروتودلی اورو نه
دچټوپغلوسپین مړوندونه
په ښوخوانانو دې خدای پیرزوکړي
موږخو یې ورک کړوله وطنونه

۱۹۷۹

کابل

دشيپي تنهايي

بچيان ويده بڼه دي برقونه مړه بڼه دي
له خپل زړگي سره چې د زړه خواله بڼه دي

دژوند یادونه دی چې په تپوړاڅي
وړځ لایوڅه سوډکي وي غم مې په شپوړاڅي

دتوروز لڼو داستان رانه د تور ښامارشي
دخيالي سترگو بيان رانه د سرو انکارشي

قلم ياغي شي رانه
زما خبر نه ليکي
هرڅو پرې بیره کوم
خودی يې ژر نه ليکي

۱۹۸۸ع

ويرجينيا

دمجروح یاد

اوسنکې د بېنوخو کوته راغلې لږ بانه غواړي
رژنده کلاب ته وږمه هم د سیلی خورشې
ماپه ماشومتوب کې هم له شکو سره لوبې کړې
نن کورونه جوړ کړي خو سبا ته بیا نسکور شي

ویرجینیا ۱۹۸۸

همزولي شاعرتہ

ته ددنيا د کاروانونو جرس د تمدن د قافلي زنجير
ستاله تېر بينو سترگو خان ساتي دهندو کش د آسمانونو کجير
ستاد وندلاندې خوندي د بشر لکه تکیه وي مريدان چې په پير
هوته شاعريې قلم سم چلوه

چي ٻي دڇا دلاس رانجه خوري
دهغه غبن دتاله ستوني راڃي
چي په کړاو په ٻي کسي کي ومري
داستاقلم ٻي خاڙي پسې ځي
چي ٻي برجه په سينه ننوځي
ستاله قلم ورته آخ وځي
هو ته شاعري ٻي قلم سم چلوه

ته سېلابونو ته ويالې جوړې
ته غورځنگونو ته سامان ورکوي
يوه دنيا درته ذره بنکاري
په يوې اوښکې پسې ځان ورکوي
چي ٻي اظهار له چانه نه وي پوره
هغه احساس ته ته بيان ورکوي
هو ته شاعري ٻي قلم سم چلوه

ستاله قلم نه دنيا کي جوړه
چاته نه ما مار چاته دلاس امسا
چاته ديوه چاته په زړه کي چاره
چاته خوږه کيسه دتللي اشنا
دډاډک زړه دتڼاکو دارو
په چا دوزخ نه رالويدلې بلا
هو ته شاعري ٻي قلم سم چلوه

په توره شپه کي دسبازېړي
شوگيره خلک ٻي له تا غواړي
ټوله دنيا چي ورته سوراوړشي
دزمانې يتيم په تا ډاړي
چي خاوره نړيوالو راشي
اي قلم واله اول تا ډاړي
هو ته شاعري ٻي قلم سم چلوه

د ژوند د ذوق پاکه هینداره ته یې ته چې خندا کوي د نیا خاندي
ته نو چې خاندي رښتیني خاندۀ که نه تاریخ به بیا په تا خاندي
د تادهرې اوښکه کی- په اشر یوزر کلونه به سبا خاندي
هو ته شاعري قلم سم چلوه

دنګې مانی- چې تاخو شعاله نه کړي په رډولوي قلم چلوه
چې لا تراوسه ایسار شوی نه وي ته په مستق- وړباندې دم چلوه
چې بشري لويي په مخکه وهي هسې بامونو باندې بم چلوه

۱۹۵۸

خان آباد

له قلم سره خواله

له قلم سره مې بيا کوفې خوبې شوې
په کونکې خوله مې بيا جوړې تلافې شوې

په مرثو اندې تن کې بيا سا راغړېږي
بيا رايا دې لس کلنې خاطرې شوې

بياپي خلاصه کړله ژوند ته نوې لاره
بياپي څانگو دارمان کې پاڼې شنې شوې

وچو مراندو د زړې کې وينه راغله
د زړې وچې وياړ وروړولې شوې

عقل ويلې چې قصه دې لاره راغله
د ماجر چې چېرته نې شوې هلته شپې شوې

سره هاتي چې په شنه بڼ يوځل پښې اښي
د هغه کلبن رښې ترې تسې شوې

عقل داويلې خوزې په بله سر و
د دې دوو تر مينځ مې خوړنې حوصلې شوې

عقل پښې ايستې خوزې لکه دغې و
زړه مستې کړه چې په عقل زلزل شوې

که دروس هاتي هر لورې ته يرغل وور
سبه غوړ که دکړو منارې شوې

خوچې کورې خړه کی افغان لاشته دی
د زړه کی ونې یې سرې نه شوې لاسرې شوې

که وطن موشلو دک له بورو وړاو
په غلیم موهم د زړه سڅې پخې شوې

که یونیم ملیون زموږ نه په کب لارل
د دښمن په خوله کې هم خاورې ایرې شوې

چې په شولبو په تانکونو سپاره راغلل
په ستنه یې اوس روانې قافلې شوې

سترگې سرې، مرکونډۍ ماتې، جنګ بایلی
نوم برباد، هدف تباہ، خاورې پخولې شوې

واشنګتن

۱۹۸۹ ع

پرديتوب

اشناد جگونو کجیر غولږي
زما وزر په دنگو ماڼو سوزي
زه هسې مکرويان کې ورته ميشت يم
په دې انگرې کې بل مرغه الوزي

نه داد گودر غارې ته روانه
نه زه هسکه شمله بورې په غاره
نه زه لکه بابنده شنې خېږي
نه دا جگه الوړې لکه خړه
موب دواړه په دې سټېج کې نابلدیو
موب هېڅ یو پخپل نقش نه پوهېږو
لیکوال راته پردی ډرام لیکلی
او موب لکه کالبوت لرو برکېږو
موب دواړه پخپل نقش نه پوهېږو
د دوو کسوا تنې دی پهمه کې
د مړو هلوکي یو په بل کېږي
بېرې راته خاندې هدیره کې

۱۹۷۶

کابل

عبدالحق "همايون" مجاهد

سره د ولې دې پرېښوه چې وطن درېاندې غږ کړ
جار دې ترېسې بزرې سېل خاله شپونکې شي

ناوې د وطن دې په تا فخر کړي لالیه
مورې بوره مه کړې شوک چې تا غوندې زمرې شي

توله جبار خپل دې اوس پکړې - جگې شلمې وړي
دوی کې هاینون چې لکه ستوری خلېدی شي

نن په توره بوره په روسانو کې مور بوره
بله ورځ پېغان کې د پېچم مېله مرکې شي

ټول وجود پر هاردی په کولینو اکېدلی
یوحای یې روغ نه دي چې داڅنګه په لار تلی شي؟

خومره چې د توپو او بمونو محشر جوړ وي
هومره هاینون ورته بېباکه تور یالی شي

مه مړې بجا هده د دې جګو غرو کور بته
ستاله سرو منګولو د ښمن کله خلاصېدې شي

ستا په برکت خلقي پېچم یوله بل وژني
روس ستاله هیسته سروهي روغ لېونی شي

توره او مېړانه او ښکلا په تاده ختمه
دازما قلم دې هم د تاد مخ لوی شي

د شهيد ميوند وال په مړينه

جفا

پر پېرېده چې راوړ ژېړي دا جگړه غر
داد گنه کارو کلی لاندې کړي
داد حان وژونکو او د غلو د لاسه
سل خواره کانی چې ورباندې کړي

ده ورته ويل چي ڪناهه مڪوي
دوي په بې دردي له كلي وشاره
چاپي د پگړۍ زندۍ په غاړه كړه
چاسپي وړشكارل چي ټول يې وډاره

ويني يې په ښكلي مخ ورماتې وي
كلي نه روان وشاته يې نه كتل
ده ويل چي دابه پښتانه نه وي
هاچي پښتانه ووځوك يې نه رټل

پوندې يې سپينگړو وړخېر لې وي
دي په ډېر اميد دلته راغلي و
لاره كې يې لوړې تېرې كړې وي
دي يولوي پښتون واوښاغلي و

۱۹۷۵

کا بل

دمورد مړېني د خبر په اورېدو:

دمور ياد

د ځلو به محشر و خو که ور پيچې لب سخي وای
که ستا د ټيکري پيڅکه وای زما به هم مستي وای
د تا د لاس سا به وای چې بې تبي مې خوړلای
د تا د مينې اور وای موري زه ورکې ستي وای
ما بې نام مې دکتموی نه د شود و سوي خستلای
سهار مې د مټۍ په تر شکن کوچو سېناری وای
در دونه کړا و نه مې کړي ورځ کالای
خوشيه ستا په زنگون مې سر کېښوي د لاساي وای

نه پوهه نه قلم وای ، نه مکتب نه لیک اولوست وای
 تالاس په سر راښکلی ، ماخپل زړه درته سکښتلاي
 سره د ژمي شپه وای ، د نغري خوړلن ته ناست وای
 په ورو ورو په مړودې افسانې راته کولای
 په ونو په اغزوې مخ او پښې زخمي زخمي وای
 د تا په جادو کړو کړو توتولی رغېدلای
 دیوان وای ، ښاپېری وای ، اوملوک وای اوبدری وای
 د تاد ښکلي غږ نه داسرارو زون راتللای
 یه مورې زړې مورې ! ماخوونه لیدی مورې
 ته لارې درنه پاتې شو بېکس ستانازولی
 یه مورې دنیا او روه زه او ته پرې خبر نه وو
 اوس گرځم هسکیرلی ، کړېدلی او ترېتلی

یه مورې په نړه پورې ، یه درې پښتنې مورې !
 د تا د خنازې کېت نور وویرو هدیږې ته
 خبر شوم چې بونو مو کوډل کړه درې وړې
 او تا پناه وروړې وه د بل کلي دېرې ته
 خبر شوم چې زما فوتو دې هر چا ته ښودله
 زوی گټې را روان دی خلکه دې بلې پېرې ته

دکلي خلکو وېلې چې بودی لهونی شوې
 رڼا ته تورتې وایې، سپین سبا توري تیارې ته

چې سا دې ورکوله زما نوم دې یادولو
 تاوې چې آخري دیدن د زوی شورانه پاتې
 ادې خو مجبوري وه، بې دردي وه بهواکې وه
 دې سره ښامار په ډېروکړې ښایسته مېنې میراتې
 زه لارم چې د سره ښامار علاج چېرته پیدا کړم
 زه لارم چې په ټوله دنیا وکړم ننواتې
 دنیا ته کړېوان وشلوم، بېلگې ورته ښکاره کړم
 دا دارې د ښامار دي نه شکړې نه ښاتې
 که زه یې درنه کوټ کړم اوزما سره یو نه شوی
 قسم په ذوالجلال دی که به یوشی ور نه پاتې
 یه خلکه سره ښامار ته خړه کی افغان پیدا دی
 تاریخ کې دي راغلي چې به روس خوري دلته ماتې

ادې! یونیم ملیون چې په وطن کې شهیدان دي
 په هر کاله کې ویردی او په هر کلي کې ساندي
 ملیون شپږ شلی نه دي چې په کوټو کې شمېرلی
 یونیم ملیون لس لکه دي پنځه لکه پرې باندي

يونيم مليون غامټول که د بکوا په دښته شنه شي
دا ډاک به سورچکن شي زرغونه رڼا به کاندې

ماوې دتا په قبر به ډيوې روښانه
ماوې چې دا برسره به په شناختې درته برده
ماوې چې ستا کڼ به په تودواوښکو پرپوله
ماوې چې د جمعې شپې ستا منار کې تېر و
ماوې ستا د جاموسه د زړه خواله کومه
چې تا قدم پرې ايښی وي هغه حای ښکلومه
خو، قسمت بله راوگره !

په یوسر د دنیا کې ته د خاورو مېلنه شوې
اوزه د دنیا بل سر کې دعا درته کومه

۱۹۸۲ ع

ډنمارک

دغني ديوشعريه لاره

دمهاجر خوب

خوب وينم عالمه كه يې خوځ راکي مانه
پروت يم سرې ايشي دخپل يار په زنګانه

سريه بالبت ايشي تش کالبوت په واشنگتن کې
روح يې په مزو مزوروان په خپل وطن کې و
واوري د سپين غره وي چې په تنډه يې سويلي
خاوري د وطن وي چې په سرې بادولي
مړې اوښکې روانې وي په مخ دانه دانه
خوب وينم عالمه كه يې خوځ راکي مانه

دند دشمالي ته شوم انکور میزان وهلي
 تاک شینکي زهر چکی شور تالان پر خو پر پولی
 کوز تکاوت ته لارم داغوزو لویې وې
 پاس و ختم غره ته دخبر یو پامې پلې
 خلک وو، بازارو، شور ماشورو، تله راتله وو
 مېرې وې، شپانه وو، هیاهوی و، سزاو شنه وو
 نه دویرو نېنه، نه دغم وه نېنه
 خوب وینم عالمه که یې خوګ راکی مانه

بیا مې شو کذر لکه کوږت په لوی سالتنگ
 ویرې مې وزرې وې په خوکه په کړنگ
 واورې سپینې سپینې خلېدې لکه سپین زر
 کوزرې او به وې، پرېوتلی لروبر
 زړکو او بلبلوې په تروکې سندرې کړې
 مستې زړې هوا یې اندېښنې لږ مې لوی کړې
 مورکې خلېدلی لکه زلفې په شانه
 خوب وینم عالمه که یې خوګ راکی مانه

خوب وینم: باغچه وې ټوله شنه په خنارونو
 مینځ کې یې صغه وې، ټوله پټه په تڅرونو

خو اکې بي ويا له کي درنو او بو ته پونه وي
 زه يمه ياران وي، چمنونه، مجلسونه وي
 بره خواپته وکې شولې خښې باد ته اچوي
 خېل وي د چنچنو، تپتې الوزي اتې کوي
 حُکمکه او اسمان په ککه وايي تــــــرانه
 خوب وينم عالمه که يې شوک راکي مانه

خوب مې په وطن کي دي، خوردن مې په وطن کي
 خوب کي چي هم مرغه، خنکدن مې په وطن کي دي
 قبر په وطن کي، خُنازه مې په وطن کي د ده
 تن مې په وطن کي دي، کپن مې په وطن دي
 ماته تابتو جوړوي، ماته کلان مه راوړي
 روح مې په وطن کي دي او تن مې په وطن کي دي
 گوندې يوشپونکي وطن قبول کړي نذرانه
 خوب وينم عالمه که يې شوک راکي مانه

۱۹۸۵

واشنګټن

زانه

ستا اوږده اوږده وزرونه، هندو کش له خوکو جگ دی
لنډوې اوږده مزلونې، چېرته چې کله رسېږي

ستا اوږده مشوکه ډوبه، نن آموکې بیا سباته
د سپین غره د سر ډنډو کې مسته مسته مخچولې

الوتوکې زانگي زانگي خه کيندې وهي اسمان ته
چې سيلی خومره سختېري ته په شوق ورته نخېري

دنيلي اسمانوي پغلې، ولې دومره جگه گرځي
راته بنکاري پښتنه يې له زلميانو نه شرمېږي

تور اوږد پسرلي کې چې باران نم نم ورېږي
ته زمونږ د کلا شاته، توره شپه کې راکوزېږي

زه يې اورم چې ته بولي، هاخوبې خوبې بد لي
زه يې گورم چې ته خاندې او بيا ورانه وړانه کېږي

چې ته بيا وزرونه دې کړې کاشکې مادر سره بوځي
بې وزر د رته خوږېري زانده کې! ته نه پوهېږي

کاشکې ما وزر لرلای چې سهار در سره لاړ وای
خه بڼه خوند کا چې آموته، هندوکش نه ورښوېږي

خه د تالندې متروکې، د اسمان منځ ورشین کړي
چې دا وښکې دانه کې شوی او کړل کړل به پېږي

کابل ۱۹۶۰

له خپل ځان سره راز اونیاز

شپه چې پنځه شپي کاوندي ویده شي
چې د موتو آواز ودرېږي
زه دخپل کټ ته مخ کوندي ووهم
اوسنکې چې مریې مریې په بارخوښو یېږي
شوندې چې ښوري خواواز نه لري
او دا شکرونه چې له زړه نه وځي
چې یه زما روحه له تا شکریه
چې لا تراوسه غاړه هسکه ساتي

چې دامید په باغ خزان کډ شي
چې په شنو پانونو زېږي ولکېږي
چې د مالیار مخ په کړدو پټ شي
چې د بورا وزرې وسکنېږي
زه لکه سرو غاړه جکه ساتم
د حوادثو د کوټکو لاندې
مې سر مات شوی خو کوښ شوی نه دی
داوښ دوشپو په شومه دم کې وایم ؛
چې یه زما روحه له تا شکړیه
چې لا تراوسه غاړه هسکه ساتي

۱۹۶۰
کابل

ARIC

B

3.532

SHP

982

DEW DROP ON A SAGEBRUSH

(Parkha Pa Tarkha)

Poems

by

Saduddin Shpoon

Writers Union of Free Afghanistan

Series No. 52

1990

IRC Printing Press

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library